

Pretehtati vse odločitve

Čeprav nas loči še dobro leto dni od volitev za delegate v delegacije družbenopolitičnih skupščin in samoupravnih interesnih skupnosti, so v bistvu že stekle priprave na to nadvse pomembno akcijo. O volitvah 1982 je v četrtek, 12. februarja med drugim razpravljalo tudi predsedstvo občinske konference SZDL Ljubljana Center.

Na zadnjih volitvah smo izvolili v naši občini nad 11 tisoč delegatov. Če pa hočemo uveljaviti načelo, da ne sme nihče opravljati dvakrat zapovrstjo isto delegatsko funkcijo, potem bomo morali izvoliti približno 8 tisoč novih delegatov.

Posebno vlogo bosta imela pri volitvah SZDL in sindikat. Pri evidentiranju možnih kandidatov bodo morale sodelovati vse družbenopolitične organizacije in društva. Zaradi velikega števila delegatov, ki jih moramo izvoliti, nikakor ne kaže odlašati z evidentiranjem. Najbrž ni potrebno posebej poudariti, da

bo moralo biti evidentiranje zelo obsežno, vendar ne brez določenih kriterijev. Med kriteriji, ki jih bo potrebno upoštevati pri evidentiranju, naj omenimo predvsem odnos do stabilizacije in samoupravljanja. Vendar pa ob vsem tem ne bi bilo prav, če bi najprej iskali možne kandidate za vodilne funkcije. Težišče dela mora biti v bazi in šele ko bomo imeli evidentiranih dovolj možnih kandidatov, bomo lahko med njimi poiskali tiste, ki bi prišli v poštev za vodilne funkcije v delegatskih skupščinah.

Evidentiranje možnih kandidatov pa je dobrodošla pri-

ložnost, da opravimo obračun dosedanjega delovanja delegatskega sistema. Na vseh ravneh bomo morali izdelati temeljite ocene delovanja in dela delegacij. To naj nam bo priložnost, da bomo odpravili slabosti na tem področju in da bo delegatski sistem dejansko lahko pokazal vse svoje prednosti, ki jih brez dvoma ima. Med drugim bo najbrž potrebno poenostaviti postopek za odpoklic delegata, saj se je v dosedanjem delu pokazalo, da neaktivni delegati hromijo delo, postopek za njihov odpoklic pa je preveč zapleten.

Rešiti bomo morali tudi nekaj povsem tehničnih vprašanj, med katera sodi tudi po- praviljanje volilnih imenikov. Neažurni imeniki so nam že večkrat popačili sliko volilne udeležbe, da o zapleteni poti občana do njegove volilne pravice v takem primeru niti ne govorimo.

N. I.

PREDSEDSTVO OK SZDL O DRUŽBENEM PLANU
OBČINE 1981-85

Pomembni premiki pri načrtovanju razvoja

Obdobje priprav družbenega plana občine sega v sredino leta 1979. Takrat so delegati vseh zborov sprejeli smernice za pripravljane novega srednjeročnega družbenega plana razvoja do leta 1985. Smernice so bile tudi osnova temeljnemu nosilcem planiranja za pripravo njihovih planov.

Na tej osnovi in upoštevajoč družbene usmeritve na področju gospodarske stabilizacije je bil v novembru 1980 sprejet dogovor o temeljnih plana občine. Priprava tega dokumenta je zahtevala široko sodelovanje pri usklajevanju pripomb in predlogov dogovora. Po tem postopku je bil v februarju 1981 delegatom predložen predlog družbenega plana občine.

Prav iz teh razlogov je predsedstvo občinske konference SZDL, ko je razpravljalo o predlogu plana, priporočilo predlagatelju, izvršnemu svetu skupščine občine, da na zasedanju skupščine v uvodnem pojasnilu poroča delegatom, kako so bile v predlogu plana upoštevane pripombe, ki so jih v fazi priprav predloga posredovale družbenopolitične organizacije, delegacije in delegati in koliko so pripombe prispevale k dograjevanju planskega dokumenta, ter o tem, kakšno je stanje sprejemanja planskih dokumentov v samoupravnih organizacijah in skupnostih, kako je potekal proces usklajevanja in kakšna je stopnja uskladitve predloga plana občine s temi dokumenti.

Nadalje je bila v razpravi izpostavljena zahteva, da mora konstrukcija plana vsebovati tudi poglavje o ukrepih in instrumentih o tem, kako bomo plan izvajali in kdo je za kaj odgovoren.

J. Š.

RAZPRAVA O USTAVNIH DOPOLNILIH

Dogovarjanje, ne preglasovanje

Med razpravo o dopolnilih republiške in zvezne ustave ni bilo na območju občine Center bistvenih pripomb. Občani so menili, da je Titova pobuda o kolektivnem vodstvu ustrezno formulirana v osnutkih obeh dokumentov in da niso potrebne posebne dopolnitve.

Bolj živahna pa je bila razprava o statutu mesta Ljubljane, o statutu občine Center in o statutih krajevnih skupnosti. Javno razpravo o ustavnih spremembah smo namreč v občini Center povezovali s spremembami in dopolnitvami teh dokumentov. Beseda je tekla tudi o nadaljnjem razvoju komunalnega sistema, o delovanju delegatskega in skupščinskega sistema in o aktualnih družbenopolitičnih in gospodarskih vprašanjih. O javni razpravi so spregovorili tudi na skupni seji predsedstva OK SZDL in OK zveze sindikatov.

Občani so se med javno razpravo dotaknili vprašanja, koliko delegatov naj imajo krajevne skupnosti v zboru KS. Ponekod so menili, da bi morale imeti krajevne skup-

nosti v zboru KS občinske skupščine različno število delegatov, pač glede na število prebivalcev, kot je zapisano v ustavi. Drugod, zlasti v manjših krajevnih skupnostih, pa spet predlagajo, naj bi imela vsaka KS enako število delegatov v zboru. Svoj predlog utemeljujejo z bojaznijo, da ne bi prišlo do preglasovanja, pri katerem bi manjše krajevne skupnosti z manjšim številom delegatov vedno potegnile krajiš konec.

Dokončne odločitve o tem vprašanju sicer še ni, vendar pa najbrž ne gre prezreti dejstva, da bo v našem delegatskem sistemu čedalje manj potrebe in možnosti za preglasovanje. Že zdaj se namreč praktično ne dogaja, da bi v organih družbenopolitičnih skupnosti sprejemali sklepe

na podlagi preglasovanja; običajno jih sprejemamo soglasno ali pa vsaj z velikansko večino ob neznatnem številu vzdržanih ali nasprotujočih glasov. Takšna praksa je posledica široko zasnovane demokratske dejavnosti v delegatski bazi, kjer do podrobnosti proučimo in obdelamo sleherni predlog, ki ga potem uskladimo z drugimi predlogi in stališči. Tako usklajen predlog sprejememo že v bazi in ostane skupščini, da ga potrdi s tako imenovanim ugotovitvenim sklepom.

Ob tako široko zasnovanem demokratičnem sprejemanju vseh vrst odločitev najbrž res ni najbolj pomembno število delegatov v posameznih telesih, pač pa je pomembno, kako se bomo dogovarjali in kako bomo z močjo argumentov prepričali sogovornike o umestnosti določenih stališč. V delegatskem sistemu gre pač za dogovarjanje, ne pa za preglasovanje.

Kar zadeva dolžine mandatov za predsednike skupščin in izvršnih svetov, so bila mnenja nekoliko bolj enotna. Mandat za predsednika skupščine naj bi trajal dve leti z možnostjo ponovne izvolitve, za predsednika izvršnega sveta po štiri leta.

N. I.

Kljub mrazu in snegu se Jurčičev trg pripravlja na poletni utrip, ki pritegne mnogo Ljubljancev posejati pred Zlato ladjico. V mrzlem dopoldnevu v začetku februarja smo ujeli v objektu Srečka Brzina, ki bo v izložbi razstavljal svoje izdelke usnjene galanterije. Drobna pobuda, ki bo nedvomno poživila Jurčičev trg.

LETO INVALIDOV

Enakost, upanje, podpora

Simbol za mednarodno leto invalidov združuje enakost, upanje in podporo, predstavlja dva človeka, ki držita roke v solidarnosti in enakopravnem položaju nudita drug drugemu oporo. To je simbol tega leta. V njem naj bi začrtali dejavnosti pri ustvarjanju takšnih razmer v okolju, ki omogočajo invalidom enakopravno in popolno sodelovanje v družbi.

Resolucija Združenih narodov poudarja, da je invalidnost pogojena predvsem z odnosom med prizadetim posameznikom in njegovim okoljem. Težko prizadeti človek ob primernem delu, ki mu prinaša zadovoljstvo in občutek, da je tej družbi potreben, ima kljub stopnji svoje invalidnosti manj težav kot njegov manj prizadeti tovariš, ki takega dela nima, ne zadovoljstva v zvezi s tem. Strokovnjaki opazarjajo, da v družbi, ki ne skrbi načrtno za ljudi z omejenimi sposobnostmi, po nepotrebnem

raste število invalidov. V svetu sodi pod pojem invalidnost že desetina populacije.

V deželah v razvoju botrujejo invalidnosti večidel vojne, tudi nagla in nesorazmerno rastoča industrializacija in promet, na tem spisku so lakota in nekatere nalezljive bolezni. V razvitem svetu so med vzroki invalidnosti najprej boleznimi gibal, boleznimi srca in ožilja, dihal, živčevja ter duševna prizadetost.

Invalidnost ima potemtakem mnogo obrazov in zanimivo je vedeti v zvezi s tem, kako mednarodna klasifikacija okvar, prizadetosti in invalidnosti obravnava osnovne pojme s tega področja.

Okvara je vsakačasna ali trajna izguba ali nepravilnost psihološke ali anatomske strukture oziroma funkcije. Gre za posledice patološkega stanja, ki se odražajo na organih, na primer okvare intelekta, govora, vi-

da, sluha, notranjih organov, dihal itd.

Prizadetost je vsakačasna ali trajna omejitev ali nesposobnost (kot posledica okvare) za opravljanje de-

javnosti na način oziroma v obsegu, ki se ocenjuje kot normalen za človeka. Prizadetost je posledica okvare in povzroča motnje v obnašanju v dnevnih aktivnostih, pri hoji itd.

Invalidnost pa pomeni, da posledici

ce okvare ali prizadetosti omejujejo ali preprečujejo dejavnost, ki bi bila normalna za določeno osebo glede na spol, starost ter socialne in kulturne dejavnike. Invalidnost torej predstavlja socializacijo okvare ali prizadetosti in vsebuje kulturne, socialne, ekonomske kot tudi posledice v okolju invalidne osebe.

Mednarodna publikacija o vključevanju invalidnih oseb v družbeno življenje poudarja pravico teh ljudi, da enakopravno sodelujejo pri vseh oblikah družbenega življenja, še posebej pa pri vseh dejavnostih, ki so tako ali drugače povezane z njihovim življenjem.

Pri nas smo vse te vrednosti že osvojili; v sprejetih dokumentih je široko poudarjen pomen aktiviranja preostalih sposobnosti invalidnih oseb. Le v praksi marsikdaj zatisnemo oči pred problemi posameznih ljudi, ki se znajdejo v prav oprijemljivih življenjskih in delovnih okoljih, njihova stiska pa bi bila lahko rešena ob izdatnejši pomoči okolja. Se bomo to leto poglobili v ta vprašanja?

A. S.